

- 1 **Předsedkyně EK přednesla projev o stavu Unie**
- 2 **Jak se nová britská premiérka Trussová staví k EU?**
- 3 **Terorismus: současná situace v EU**
- 4 **Řešení vysokých cen energií v Evropě**
- 5 **Evropský týden mobility 2022**
- Přehled evropských vesmírných aktivit za srpen 2022**
- 6 - 7 **Článek: Díky Erasmu mohou studenti evropských zemí studovat v zahraničí.**
- 8 - 11 **Eurozprávy z regionů**
- 12 **Zábava s Eurolisty**

Eurolisty září 2022

Milé čtenářky, milí čtenáři, do evropských institucí se po srpnové pauze opět vrací pestrý program, za kterým nezaostává ani české předsednictví. Již tradičně přednesla předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová projev o stavu Unie, který jsme pokryli v článku na úvodních stránkách. V tomto vydání se mimo jiné dozvíte, jaký postoj zaujímá nová britská premiérka k EU, jak řešit vysoké ceny energií v Evropě, či co mladé studenty inspiruje k výjezdu na studijní program Erasmus a jak ho hodnotí. V druhé části Vám již tradičně přinášíme přehled aktivit pořádaných regionální sítí Eurocenter. Především Vás však zveme na sérii regionální akcí Předsedáme Evropě, které již měsíc občanům v regionech přibližují české předsednictví v Radě EU. Závěr patří rubrice Zábava s Eurolisty. Příjemné čtení!

Barbora Novotná, editorka

AKTUALITY Z EU

Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová přednesla každoroční projev o stavu Unie

Šéfka Evropské komise Ursula von der Leyenová 14. září v Evropském parlamentu přednesla tradiční projev o stavu a směřování Evropské unie. Letos projevu dle očekávání dominovaly válka na Ukrajině a energetická krize. Projev se dotkl například i změny klimatu či boje s korupcí.



Již před samotným začátkem byl ústřední bod letošního projevu jasně čitelný. Do sídla Evropského parlamentu byla mimo šéfky Evropské komise von der Leyenové předsedkyně Evropského parlamentu Robertou Metsolaovou uvedena i ukrajinská první dáma Olena Zelenská. Evropské komisařky delegaci vítaly v modrozlutých barvách připomínajících vlajku Ukrajiny.

„Sláva zemi evropských hrdinů. Sláva Ukrajině!”

„Dnes má odvaha jméno a tím je Ukrajina,” zněla jedna z prvních vět projevu von der Leyenové. Mimo reflexe evropské odpovědi na ruskou invazi, která byla dle šéfky Komise oproti minulým krizím rychlá a jednotná, von der Leyenová europoslance ujistila, že uvalené sankce nebudou zrušeny. Dále upevnila evropskou pozici v politice vůči Rusku a oznámila spolupráci s první dámou Ukrajiny Olenou Zelenskou na obnově poškozených ukrajinských škol a pomoci ve výši 100 miliard eur. Dalším důležitým bodem a změnou v evropské politice bude dle von der Leyenové zařazení Ukrajiny do evropského prostoru bez

roamingových poplatků. Šéfka Evropské komise zároveň uvedla, že ještě ve středu odcestuje do Kyjeva, aby se setkala s prezidentem Zelenským a projednala s ním všechny zmíněné body.

Letošní projev nestál pouze na úspěších Evropské unie, nýbrž reflektoval i jistá pochybení. „Jedním z ponaučení, které si bereme z této války, je to, že jsme měli naslouchat těm, kdo Putina znají,” uvedla von der Leyenová a konkrétně zmínila například ruskou novinářku Annu Politkovskou či běloruskou opozici.



Evropské komisařky a předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová vítaly Olenu Zelenskou v ukrajinských barvách
Foto: Evropská komise

K řešení energetické krize

Pravděpodobně nejočekávanějším bodem letošního projevu byla prezentace krizového energetického balíčku zaměřeného na zmírnění dopadů vysokých cen energií na obyvatele a firmy. Von der Leyenová ocenila, že členské státy byly schopny naplnit zásobníky na 84 procent, což výrazně převýšilo unijní plány. Nicméně obratem varovala, že i přes očividný úspěch to bohužel nebude stačit. „Proto navrhujeme stanovit horní hranici příjmů společností, které vyrábějí elektřinu za nízké náklady,” prezentovala návrh opatření, ke kterému se usnesla Komise a dodala, že „díky našemu návrhu dostanou členské státy více než 140 miliard eur na přímé tlumení negativních dopadů.”

KALENDÁŘ

Podrobný aktuální přehled seminářů, přednášek a dalších akcí nalenete na webových stránkách jednotlivých Eurocenter.

**I během září i října se v regionech můžete těšit na sérii regionálních akcí
Předsedáme Evropě.**

BRNO

Předsedáme Evropě

Kdy? 10. října od 13hodin
Kde? Náměstí Svobody v Brně

Speak Dating Brno 2022

Kdy? 26. září
Kde? Moravské náměstí

Více informací viz [web EC Brno](#)

JIHLAVA

Předsedáme Evropě

Kdy? 29. září od 13hodin
Kde? Masarykovo náměstí

Více informací viz [web EC Jihlava](#)

KARLOVY VARY

PERIFERIE 2022 - literární festival Sokolov

Kdy? 30. září od 15:00
Kde? Městská knihovna Sokolov

Seminář Rozhoduj o Evropě!

Kdy? 4. října od 8:30
Kde? více informací sledujte na webu [rozhodujoevropa.cz](#)

Více informací viz [web EC Karlovy Vary](#)

LIBEREC

Evropský den jazyků

Kdy? 26. září od 8:00
Kde? Krajská vědecká knihovna v Liberci

Boj proti změně klimatu

Po vyzdvižení dánské politiky v oblasti omezení fosilních paliv von der Leyenová přešla k části projevu, týkající se zelené transformace. Šéfka Komise europoslancům připomněla vyschlé řeky, hořící lesy a extrémní vedra sužující Evropu, které se jistě pojí se změnou klimatu. „Proto dnes ohlašuji, že v příštím roce naši kapacitu boje proti požárům zdvojnásobíme. Evropská unie zakoupí k doplnění našeho letadlového parku deset lehkých obojživelných letadel a tři další vrtulníky,” oznámila plány Komise její předsedkyně.

Budoucí směřování unijního trhu

Pro zajištění funkčnosti unie je dle šéfky Komise nezbytné zajištění příznivého podnikatelského prostředí a udržení pracovní síly s vysokými pracovními dovednostmi za účelem větší konkurenceschopnosti. Té lze dosáhnout především odstraněním překážek, které brzdí malé podniky, jež jsou ústředním prvkem transformace evropského průmyslu. Za tímto účelem by ráda předložila balíček BeFit, který bude mimo jiné obsahovat například návrh jednotného souboru daňových pravidel pro podnikání v Evropě.

Jak se nová britská premiérka Trussová staví k EU?

Velká Británie prochází změnami. Po událostech minulých týdnů má země nejen novou premiérku, ale také nového krále. Vztahy s Evropskou unií pravděpodobně ale zůstanou stejné, nicméně spíše přičiněním premiérky Liz Trussové, která má, oproti králi Karlovi III., exekutivní moc.



© ČTK

Hned ze začátku minulého týdne se Liz Trussová stala premiérkou Velké Británie a převzala tak tuto roli od Borise Johnsona. Jedním z prvních politiků, kteří Trussově blahopřáli, byla i předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová.

Cesta k silné demokracii spočívá v jednotě

Jako jeden z „nástrojů” vedoucích k silné demokracii vnímá von der Leyenová potenciální rozšiřování unie. „Přeji si, aby lidé západního Balkánu, Ukrajiny, Moldavska a Gruzie věděli: „Jste součástí naší rodiny, vaše budoucnost je v naší unii a naše unie bez vás není úplná,” uvedla. Jako další z cest vidí vytvoření Evropského politického společenství, které by bylo platformou pro dialog i pro státy Evropy, které neusilují o vstup do EU. Tyto návrhy dle svých slov předloží Evropské radě.

Von der Leyenová samozřejmě neopomenula ani hrozby přicházející z digitálního prostoru. „Musíme se lépe chránit před nepřátelským vměšováním,” zdůraznila a jako preventivní řešení uvedla balíček opatření na obranu demokracie, který Komise plánuje předložit.

Von der Leyenová se rovněž obrátila směrem dovnitř EU. Vyzdvihla důležitost ochrany nezávislého soudnictví a oznámila, že Komise navrhne zahrnutí korupce do režimu sankcí EU v oblasti lidských práv.

„Unie, která stojí nerozlučně pohromadě. Unie, která společně zvítězí. Ať žije Evropa!” ukončila svůj téměř hodinový projev von der Leyenová.

Autorka: Barbora Novotná, Euroskop.cz

Obezřetné blahopřání Leyenové

„EU a Spojené království jsou partneři. Čelíme spolu mnohým výzvám od klimatické změny po ruskou invazi na Ukrajinu. Těším se na konstruktivní vztah za plného respektování našich dohod,” napsala Leyenová na twitter. Její příspěvek odkazoval na pokračující po-brexitová jednání, která se týkají zejména Severního Irsku. Irská vláda doufá, že Trussová jednostranně neprosadí změny tzv. severoirského protokolu, který je součástí britské dohody o vystoupení z EU.

Cílem Velké Británie je zjednodušení přepravy zboží mezi Severním Irskem a zbytkem Británie, to by ale porušilo právně závazné dohody o brexitu. Proto Leyenová ve svém blahopřání zdůraznila respektování dohod.

Dobrý policajt, špatný policajt

Obsazení kabinetu Trussové zatím vyslal protistranám smíšené signály. Jako ministra zahraničních věcí vybrala Jamese Cleverlyho a za tajemníka pro Severní Irsko Chrise Heatona-Harrise. Diplomát EU redaktorovi Politico tento výběr okomentoval jako „dynamiku dobrého

EUROLISTY

Předsedáme Evropě

Kdy? 11. října od 13hodin
Kde? na náměstí Dr. Edvarda Beneše

Více informací viz [web EC Liberec](#)

PARDUBICE

Evropský den jazyků

Kdy? 22. září
Kde? ZŠ Polabiny, Pardubice

Noc vědců 2022: Všemi smysly

Kdy? 30. září od 16hodin
Kde? Fakulta chemicko-technologická a dopravní fakulta Jana Pernera

Více informací viz [web EC Pardubice](#)

PRAHA

Noc vědců 2022: Všemi smysly

Kdy? 30. září
Kde? Vysoká škola ekonomická

Debaty Předsednictví v době krize, Festival paměti národa

Kdy? 30. září
Kde? na pražském Strahově

Více informací viz [web EC Praha](#)

ZLÍN

Evropský den jazyků

Kdy? 26. září
Kde? Kroměříž

Noc vědců 2022: Všemi smysly

Kdy? 30. září
Kde? Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Den kraje - Ochutnejte kraj všemi smysly

Kdy? 1. října
Kde? Na platformě 14115 BAŤOVA INSTITUTU

Více informací viz [web EC Zlín](#)

policajta (Cleverly), špatného policajta (Heaton-Harris)“.

Podle Politico se Evropský parlament už připravuje na zhoršení vztahů. Europoslanci pracují na návrhu legislativy, který má usnadnit odvetná opatření proti Spojenému království za pravděpodobné budoucí porušení dohod o brexitu.

Autorka: Lucie Nalejvačová, Euroskop.cz

Terorismus: současná situace v Evropské Unii

Teroristické útoky jsou trestné činy páchané za účelem zastrašování obyvatelstva nebo pokusu o nátlak na vlády a mezinárodní organizace či destabilizaci nebo zničení základních politických, ústavních, ekonomických a sociálních struktur. Výroční zpráva Europolu o situaci a trendech v oblasti terorismu v EU („TE-SAT“) poskytuje přehled fenoménu terorismu v EU.

Boj proti terorismu je nejvyšší prioritou pro EU a Europol, TE-SAT je tudíž jednou z jejich nejvýznamnějších strategických analýz. TE-SAT je připravován odborníky z Europolu a je založen na informacích poskytnutých a ověřených členskými státy EU a partnery Europolu. Skrze něj, Europol informuje tvůrce politik, pracovníky donucovacích orgánů a širší veřejnost o vývoji souvisejícím s terorismem, stejně jako o formách extremismu, které ho mohou ovlivňovat nebo s ním být spojeny.

Terorismus zůstává klíčovou hrozbou pro vnitřní bezpečnost EU. V roce 2021 bylo v EU zaznamenáno 15 dokončených, zmařených a neúspěšných teroristických útoků. Čtyři dokončené útoky zahrnovaly tři džihádistické teroristické útoky a jeden levicový teroristický útok. Národní soudní řízení ukončená v roce 2021 vedla k odsouzení 423 jedinců za trestné činy spojené s terorismem, přičemž donucovací orgány EU zatkly 388 podezřelých z těchto činů. Závěry TE-SAT 2022 potvrzují, že největší hrozbou spojenou s potenciálními teroristickými a násilnými extremistickými útoky v EU zůstávají osamělí aktéři spojení s džihádistickým a pravicovým extremismem.

Dopad pandemie COVID-19 na terorismus byl zvláště viditelný z hlediska utváření extremistických narativů a zvýšenou zranitelností jednotlivců vůči radikalizaci z důvodu sociální izolace a více času stráveného v online prostředí, které usnadňuje (sebe)radikalizaci, a to zejména mezi mladšími lidmi. Online prostředí využívají násilní extrémisté a teroristé všech ideologií ke spojení, sdílení pokynů, šíření propagandy a náboru



© EC

nových stoupců. Pandemie COVID-19 navíc možná znovu zaměřila pozornost na biologické zbraně, jako jsou viry.



© Europol

Geopolitické výzvy, především tedy důsledky ruské agrese na Ukrajinu budou mít nepochybně trvalý dopad na bezpečnost EU v nadcházejících letech. Tato válka již přilákala několik desítek radikalizovaných jednotlivců z členských států, kteří se zapojili do boje na obou stranách. Pokračující válka navíc pravděpodobně vyvolá násilné extremistické reakce a mobilizaci, zejména v online doméně.

Přestože sociální, politické a ekonomické nerovnosti nejsou obvykle dostatečné k tomu, aby podporovaly proces radikalizace mezi jednotlivci, násilné extremistické skupiny mohou využívat (vnímané) nerovnosti k prohlubování společenských propastí a polarizaci vedoucí k dalšímu extrémismu. Inflace v eurozóně, a zejména rostoucí životní náklady, v kombinaci s novými výzvami pro ekonomiku EU, které představuje rusko-ukrajinská válka, mohou být použity jako páka v propagandě teroristických a extremistických skupin k propagaci jejich narativů podkopávajících sdílené společenské hodnoty.

Zdroj: Europol

Autorka: Anna Kučerová, psáno pro Euroskop

EUROSKOP.CZ

Řešení vysokých cen energií v Evropě

Jak zkrotit ceny energií? Komise představila minulou středu plán, v kterém navrhuje dočasně zastropovat příjmy pro výrobce elektřiny z obnovitelných zdrojů, jádra a hnědého uhlí na 180 eur za MWh. Jakékoliv příjmy nad tento strop by měly jít na podporu evropským domácnostem. Těm by měl pomoci také solidární příspěvek, který budou dočasně odvádět ropné, plynárenské a uhelné společnosti ze svých nadměrných zisků. Komise také navrhuje, aby členské státy musely šetřit elektřinou ve špičkách.

„Ruská agrese a manipulace mají dopad na celosvětové a evropské trhy s energií a naše reakce musí být rázná. Komise předkládá další návrhy, které mohou členské státy rychle přijmout a provést, aby se zmínil tlak na domácnosti a podniky,“ řekla při představení plánu během projevu o stavu EU předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová.

„Jsme nadále jednotní tváří v tvář Putinovi, který využívá plynu jakožto zbraně, a v této výjimečné situaci se postaráme o to, abychom minimalizovali dopad vysokých cen plynu na naše náklady na elektřinu,“ dodala předsedkyně Komise. Komise také podle slov Ursuly von der Leyenové připravuje reformu evropského trhu s elektřinou.

Role českého předsednictví Rady

Komise zveřejněním nařízení reaguje na závěry, které české předsednictví publikovalo po zasedání mimořádné Rady pro energetiku 9. září. Předsednictví svoláním Rady reagovalo na eskalaci cen energií na vnitřním trhu způsobenou zastavením dodávek ruského plynu skrze plynovod Nord Stream 1 do EU, odstavováním jaderných elektráren v Německu a Francii a suchem, které ovlivnilo výkon elektráren v EU.

Podle Komise mimořádná situace umožňuje využití čl. 122 Smlouvy o EU (nevyžaduje pro přijetí návrhu souhlas Evropského parlamentu), stejně jako v případě nařízení Rady ke koordinaci opatření ke snižování spotřeby zemního plynu, které bylo přijato na mimořádné energetické Radě v červenci 2022. České předsednictví oznámilo svolání mimořádné Rady pro energetiku na 30. září, kde by mělo dojít ke schválení tohoto nařízení.

Snižování spotřeby elektřiny

„Zavádíme dnes mimořádnou intervenci, pokud jde o uspořádání trhu s elektřinou, kterou zastropujeme příjmy výrobců elektřiny s nižšími náklady a umožníme výjimečná opatření týkající se regulace cen pro podniky a domácnosti. Členské státy tak budou moci v této obtížné době vybírat a přesměrovávat příjmy ve prospěch lidí v nouzi, aniž by bylo narušeno dlouhodobé fungování trhu,“ řekla k opatření komisařka pro energetiku Kadri Simsonová.

První reakcí k řešení vysokých cen je snížení poptávky. Členské státy by měly implementovat opatření, která sníží měsíční spotřebu elektřiny o 10 % v porovnání s průměrnou spotřebou v daných měsících v předchozím období. Pro každý měsíc členské státy také identifikují cenové špičky („peak price hours“), které korespondují s minimálně 10 % všech hodin v měsíci a v těchto hodinových špičkách sníží svoji spotřebu elektřiny o 5 %. Pro



© Pixabay

dosazení těchto úspor by měl členský stát zvolit opatření, která jsou tržní, nediskriminují a jsou transparentní.

Zastropování cen

Komise také navrhuje dočasné zastropování příjmů pro výrobce elektřiny vyrobené technologiemi s nižšími náklady, jako jsou obnovitelné zdroje energie, jaderná energie, odpad, hnědé uhlí a ropy, kteří dodávají elektřinu do sítě za nižší náklady, než je cenová hladina stanovená dražšími výrobci. Tito výrobci mají mimořádné příjmy s relativně stabilními provozními náklady, neboť nákladné plynové elektrárny zvýšily velkoobchodní cenu elektřiny. Komise navrhuje stanovit strop příjmů ve výši 180 EUR/MWh. Příjmy překračující strop budou vybírány vládami členských států a použijí se na opatření, která minimalizují dopady vysokých cen energií, ať skrze přímé transfery koncovým zákazníkům, či kompenzace dodavatelům, kteří dodávají elektřinu pod tržní cenu a na podporu investic do energetické účinnosti a bezemisních zdrojů elektřiny.

Členské státy, které obchodují s elektřinou, se vybízejí, aby v duchu solidarity uzavíraly dvoustranné dohody o sdílení části těchto příjmů vybraných státem, v němž se elektřina vyrábí, ve prospěch koncových odběratelů v členském státě s nízkou úrovní výroby elektřiny. Tyto dohody mají být uzavřeny do 1. prosince 2022, pokud čistý dovoz elektřiny do členského státu ze sousední země činí alespoň 100 %.

Solidární příspěvky

Zatřetí, Komise rovněž navrhuje dočasný solidární příspěvek z nadměrných zisků generovaných z činností v odvětví ropy, zemního plynu, uhlí a rafinace, na něž se nevztahuje zastropování příjmů. Tento časově omezený příspěvek by přispěl k zachování investičních pobídek v zájmu ekologické transformace. Členské státy by jej vybíraly ze zisků za rok 2022, které jsou alespoň o 20 % vyšší než průměrné zisky za předchozí tři roky. Sazba solidárního příspěvku by měla být nejméně 33 % z přebytku zisků dosaženého ve fiskálním roce 2022. Členské státy, které již uplatňují daň přesahující navrhovanou sazbu solidárního příspěvku, mohou nadále uplatňovat stávající vyšší sazbu.

Příjmy by byly vybírány členskými státy a přesměrovány ve prospěch spotřebitelů energie, zejména zranitelných domácností, těžce zasažených společností a energeticky

náročných průmyslových odvětví. Členské státy mohou také financovat přeshraniční projekty v souladu s cíli plánu REPowerEU nebo využít část příjmů na společné financování opatření na ochranu zaměstnanosti nebo podporu investic do obnovitelných zdrojů energie a energetické účinnosti.

V rámci další intervence v oblasti pravidel trhu s elektřinou Komise navíc navrhuje rozšířit soubor opatření pro ceny energií, který je na pomoc spotřebitelům k dispozici. Návrhy by poprvé umožnily regulované ceny elektřiny pod úrovní nákladů a rozšířily by regulované ceny i na malé a střední podniky. Členské státy mohou zasáhnout do cenotvorby elektřiny pro malé a střední podniky, takováto opatření by měla být limitována na 80 % průměrné spotřeby malých a středních podniků v posledních pěti letech. Členské státy mohou stanovit cenu elektřiny pod tržní cenou,

pokud distributoři elektřiny nejsou diskriminováni a jsou řádně kompenzováni.

Další vývoj

Komise se bude i nadále zabývat dalšími možnostmi, jak snížit ceny pro evropské spotřebitele a průmysl a zmírnit tlak na trh. Do 28. února 2023 Komise provede v kontextu aktuální situace na trhu s elektřinou revizi v části 2 nařízení (snížení spotřeby, stropy a maloobchodní opatření). Do 15. října 2023 Komise provede revizi části 3 k solidárním příspěvkům fosilního sektoru v kontextu aktuální situace na trhu.

Autorka: Marie Bydžovská, Euroskop.cz

Evropský týden mobility 2022

Evropský týden mobility je každoroční iniciativa Evropské komise pro udržitelnou městskou mobilitu od roku 2002. Vyzývá evropské obce a města, aby věnovala týden udržitelné dopravy. Letos se koná v termínu 16. – 22. září.

Tématem letošního ročníku Evropského týdne mobility je Lepší dostupnost (angl. Better Connections). Evropská komise, která je pořadatelem tohoto celoevropského svátku, zvolila slogan 'Mix & Move!', v českém překladu tedy 'Kombinuj a jed!'.

Téma zdůrazňuje výhody rozumné mobility, která propojuje výhody veřejné dopravy s aktivním pohybem na kratší vzdálenosti se všemi důsledky pro tělesné a duševní zdraví a pohodu.

Týden mobility tradičně završí Mezinárodní den bez aut. Do letošního ročníku, který zastřešuje téma „Lepší dostupnost“, se zaregistrovalo 24 českých měst. Ta díky workshopům, přednáškám, sportovním a kulturním aktivitám nebo akcím pro děti přiblíží, jak vypadá udržitelná mobilita v praxi.

Bohatý program připravili například v Chrudimi, Hradci Králové, Praze, Opavě, Štětí, nebo Ústí nad Labem. Nechybí ani dočasná či trvalá opatření ve prospěch chůze, cyklistiky, či veřejné dopravy. Třeba Nový Jičín bude mít po celý týden MHD zdarma. Všechna přihlášená města a aktivity, které v rámci Evropského týdne mobility naplánovala, naleznete na stránkách Evropského týdne mobility.

Součástí jsou i další doprovodné akce spojené s udržitelnou dopravou. Do kampaně Pěšky do školy se zapojilo rekordní

množství škol, které se snaží motivovat děti, učitele i rodiče, aby na cesty do školy používali kola, koloběžky, ale hlavně vlastní nohy. Hned zrána tak udělají něco pro své zdraví, a ještě napomohou bezpečnějšímu a zdravějšímu prostředí v okolí škol.

Běží také zářijová výzva Do práce na kole. I ta vyzývá, aby co nejvíce lidí nechávalo auto doma a na cesty za povinnostmi využívali kolo a další dopravní prostředky na vlastní pohon nebo šli pěšky. Další akcí na podporu chůze v rámci každodenních aktivit je Výzva 10 000 kroků, které se účastní stovka měst a deset tisíc aktivních účastníků. Ulice bez aut, zato plné her, domácích dobrot, hudby, divadla, přednášek, workshopů, a především sousedské pohody zažijete na sedmnáctém ročníku sousedských slavností Zažít město jinak.

Zdroj: Euroskop, MŽP



Přehled evropských vesmírných aktivit za srpen 2022

Přinášíme vám přehled nejzajímavějších událostí z oblasti evropského vesmírného výzkumu za měsíc srpen. Výzkum vesmíru a vývoj nových kosmických technologií nabývá v současné době stále většího významu. Evropská unie proto považuje kosmický výzkum za důležité téma a vynakládá velké úsilí na zdokonalování svých kapacit v této oblasti. Centrem těchto snah je Praha, kde sídlí Agentura EU pro vesmírný program (EUSPA). Spolu s agenturou EUSPA zajišťuje provoz evropských vesmírných programů Evropská kosmická agentura (ESA) – mezinárodní organizace, která sdružuje 22 evropských států včetně Česka

a funguje na mezivládním principu. Její součástí jsou i nečlenské státy EU Norsko a Švýcarsko. Agentura provozuje kosmodrom v Kourou ve Francouzské Guyaně, odkud startují evropské rakety na oběžnou dráhu.

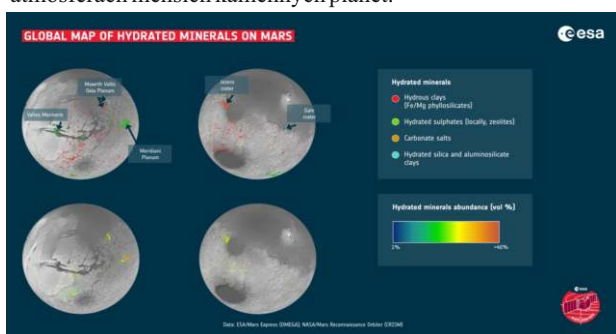
29. 8. 2022

V pondělí 29. srpna zahájila americká agentura NASA ve spolupráci s Evropskou vesmírnou agenturou dlouho očekávaný program Artemis, který má za cíl vrátit člověka na Měsíc. Ve 14:33 SELČ se otevře startovní okno pro vzlet

rakety Space Launch System (SLS) s modulem Orion, který bez posádky obletí Měsíc a v případě úspěchu se po 42 dnech vrátí zpět na Zemi. Start byl nakonec kvůli technické závadě odložen, další okna jsou následující: 2. září od 18:48 SELČ (dlouhé 2 h) a 5. září od 23:12 SELČ (dlouhé 1,5 h).

25. 8. 2022

Vesmírný teleskop Jamese Webba našel definitivní důkaz přítomnosti oxidu uhličitého v atmosféře obří plyné planety obíhající kolem hvězdy podobné Slunci ve vzdálenosti 700 světelných let. Toto zjištění poskytuje důležité informace o složení a vzniku planety a naznačuje schopnost Webbova dalekohledu detekovat a měřit oxid uhličitý také v řidších atmosférách menších kamenných planet.



Mapa vodních minerálů na planetě Mars.

Zdroj: ESA/Mars Express (OMEGA) a NASA/Mars Reconnaissance Orbiter (CRISM).

Plynný obr WASP-39 b je planeta s hmotností zhruba o čtvrtinu vyšší než Jupiter a průměrem 1,3krát větším než Jupiter. Na rozdíl od chladnějších a kompaktnějších plyných obrů v naší Sluneční soustavě obíhá WASP-39 b velmi blízko své hostitelské hvězdy – jen asi osminu vzdálenosti mezi Sluncem a Merkurem – a jeden oběh absolvuje za něco málo přes čtyři pozemské dny. Výzkum planety WASP-39 b může vědcům poskytnout důležité informace ke zkoumání planetárních atmosfér.

22. 8. 2022

Evropská vesmírná agentura zveřejnila novou mapu vodní minulosti planety Mars. Mapa zobrazuje naleziště minerálů na celé planetě a byla vytvářena v průběhu posledních deseti let na základě dat z přístroje OMGA agentury ESA a přístroje agentury NASA CRISM.

Konkrétně mapa zobrazuje umístění a množství hydratovaných minerálů na planetě. Ty pocházejí z hornin, které byly v minulosti chemicky změněny působením vody a obvykle se přeměnily na jíly a soli. Mapa může mimo jiné pomoci určit, kde bude v budoucnu možné na Marsu přistát.

8. 8. 2022

Dne 8. srpna byla zahájena registrace na EU Space Week, který se uskuteční 3. – 6. října v Praze. EU Space Week je přední evropské setkání zástupců vesmírné komunity, které propojí zástupce veřejných orgánů, průmyslu, začínajících podniků, investorů až po koncové uživatele. Nabitý program bude pokrývat celé spektrum kosmického programu EU.

2. 8. 2022

Evropská vesmírná agentura jmenovala prvním astronautem, který se zúčastní letu na Měsíc v rámci programu Artemis, ovečku Shaun, známou z britského kresleného seriálu. Evropská vesmírná agentura zajišťuje mj. servisní modul vesmírné lodi Orion, která bude 29. srpna 2022 do vesmíru vynesena raketou SLS (Space Launch System) z Kennedyho vesmírného střediska na Floridě.



Ovečka Shaun ve stavu beztíže.
Zdroj: ESA/Aardman.

Autorka: Kristina Hubáčková, Euroskop.cz

Díky Erasmu mohou studenti evropských zemí studovat v zahraničí. Co mladé k výjezdu inspiruje a jak pobyt hodnotí?

Výměnný program Erasmus je jedním z nejvýraznějších evropských projektů, který se díky svému rozsahu i úspěchu stal v podstatě synonymem studijního pobytu v zahraničí. Každý rok pod záštitou programu Erasmus studuje více než 300 tisíc evropských studentů. Díky přeshraniční spolupráci spojené s měsíčním stipendiem od Evropské unie se mladým lidem dostává možnost poznávat země, do jejichž školství ani kultury by za jiných okolností možná nepronikli.

Počátky Erasmu sahají do roku 1987, kdy v rámci přeshraničních dohod do zahraničí vyjelo 3250 studentů. Letos se k 10 milionům studentů, kteří se do programu mobility od jeho založení již zapojili, přidali i Nela, Clara a Muhammet. Nesdílí jazyk, kulturu

a dokonce ani všichni nežijí v členském státě EU. Co všechny tři spojuje jsou zkušenosti a vědomosti, které během jejich pobytu v zahraničí nabyli.

Inspirace k vycestování často přichází z rodiny či od vrstevníků

„Už na gymnáziu, když jsem zbystrila, že něco jako Erasmus existuje mi přišlo skvělé, že dostanu stipendium na život a studium v cizí zemi. Dost mě k tomu vybízel i táta, se kterým jsem byla v 17 letech v Nizozemsku a zemi jsem si tak oblíbila, že jsem se v roce 2021 rozhodla, že bych moc ráda na Erasmus vyjela právě tam. Můj první výjezd s programem Erasmus mi

EUROLISTY

bohužel zmařil Covid, takže jsem se další semestr přihlásila znovu a přijali mě do Berlína,” popisuje svojí motivaci i cestu ke studiu v zahraničí Nela, studentka Vysoké školy ekonomické v Praze.

Clara studuje turismus, pochází z Německa, ale vysokou školu studuje v rakouském Salzburku. Na Erasmus se rozhodla vyjet i přesto, že již sama v zahraničí studuje. Dle jejích slov ji inspirovaly především příběhy „erasmáků”, které před jejím vlastním výjezdem potkávala na své domovské univerzitě v Salzburku. „Rakousko pro mě ze své podstaty vlastně ani cizí zemí není. V prvéku jsem na koleji potkávala velké množství zahraničních studentů, kteří se mnou sdíleli svoje příběhy z cest. Díky tomu jsem to taky chtěla zažít. Rozhodla jsem se vycestovat do Španělska, které jsem si vybrala mimo jiné i pro jeho význam v oblasti turismu.”



Clara pochází z Německa a studuje turismus v Rakousku. Na Erasmus se vydala do španělského Alicante

Evropské země poznávají v rámci Erasmu i studenti třetích zemí

Erasmus zdaleka není příležitostí, která by se vztahovala čistě na studenty členských států EU. Mimo státy Evropské unie se do programu Erasmus zapojují i Island, Lichtenštejnsko, Severní Makedonie, Norsko, Srbsko a Turecko.

Muhammet, student politologie v Turecku, si pro svůj půlroční pobyt vybral Prahu. „Jet na Erasmus rozhodně stojí za to. Máte příležitost odcestovat úplně sami do cizí země, potkat nové lidi. Nikdy se nenuďte, protože prožíváte jedno z nejkrásnějších období ve svém životě a vytváříte spoustu krásných vzpomínek, které vám nikdo nevezme,” popisuje své dojmy z programu Muhammet.



Muhammet, student politologie v tureckém Izmiru, si pro svůj pobyt vybral Prahu

Během svého pobytu v Praze se Muhammet navíc zúčastnil tzv. Buddy programu. Jde o systém, kdy se místní student stane pomocníkem, průvodcem a přítelem pro zahraničního studenta, kterému pomůže se zorientovat v novém prostředí, seznámí ho

se studentským životem či mu pomůže s nezbytnou byrokracií.

Se zahraničním výjezdem se přirozeně poji dávka byrokracie a dokumentů, které musí zájemce podat. V případě, že se student nezúčastní Buddy programu se ve většina případů dočká podpory ze školy, jak například uvádí Nela: „Byrokracie spojená s Erasmem se ze začátku zdála být velkým strašákem, říkala jsem si, že to nemám šanci zvládnout. Naštěstí jsem měla skvělou koordinátorku na VŠE, která mi se vším pomohla a když bylo potřeba sešla se se mnou,” říká.

Erasmus je nepřenositelná zkušenost

Dle studie vypracované nezávislými odborníky, o kterou se opírá i Evropská komise, si absolventi programu Erasmus najdou lepší uplatnění na trhu práce. Dále studie ukázala, že se studenti do své rodné země vrací sebevědomější, tolerantnější k jiným kulturám a s výrazně lepší jazykovou úrovní. „Erasmus je nepřenositelná zkušenost, která člověka posune mimo komfortní zónu, osamostatní ho a rozšíří mu obzory. Našla jsem si hodně kamarádů z celého světa, za kterými doufám, že se někdy v budoucnu podívám. Zlepšila jsem si komunikační dovednosti, nejen v angličtině. Zvýšila si sebevědomí a poznala, jak to chodí v jiné zemi,” nezávisle potvrzuje zjištění odborníků Nela.



„Většinu volného času jsem trávila s kamarády a prozkoumávala Berlín,” vzpomíná na svůj výjezd Nela

Co by „erasmáci” vzkázali lidem, kteří přemýšlejí o vycestování v rámci programu Erasmus?

„Kamarádi, rodina i přítel/přítelkyně na vás počkají. Nic vám neuteče. Vy se vrátíte s novým nadhledem na svět a tunou zážitků, které byste doma nezažili. Skutečnost, že od EU dostanete stipendium na pobyt a studium v cizí zemi je prostě neuvěřitelná. Všem mým mimoevropským kamarádům museli pobyt dotovat rodiče a záviděli mi, jak skvělou možností tady v Evropě máme. Tak ji využijte, nebudete litovat,” vzkázala by všem váhajícím zájemcům o Erasmus Nela.

„Prostě to udělejte! Opravdu byste o hodně přišli, kdybyste nešli. Je to jedinečná příležitost!” uvedla Clara.

„Nestresujte se a nestyďte se. Vyzkoušejte nové věci, jako je ochutnávka různých jídel země, ve které se chystáte zůstat. Nezapomeňte cestovat do ostatních zemí počínaje sousedními zeměmi. Vyfoťte co nejvíce fotek. Ale také poctivě chodte na výuku!” zakončil rozhovor Muhammet.

Eurozprávy z regionů

Předsedáme Evropě – teď i v regionech!

Předsedáme Evropě – teď i v regionech! Česká republika se 1. července 2022 ujala svého druhého předsednictví v Radě EU a na půl roku tak určuje agendu a priority Evropské unie. Předsednictví v Radě EU je příležitostí nejen pro Českou republiku, ale i pro samotné občany, kteří měli během září možnost nahlédnout do toho, jak Unie funguje a jaké výhody přináší přímo jim.

Akce si kladou za cíl přenést předsednictví v Radě EU co nejlíže k lidem. Na náměstí Míru ve Zlíně byl pro návštěvníky přichystaný bohatý vzdělávací a kulturní program, jehož součástí byly znalostní kvízy, ale i kreativní aktivity pro nejmenší.

Zlínská rally odstartovala akce Předsedáme Evropě

Ve Zlíně se na sklonku léta konala první regionální debata Předsedáme Evropě, která přibližuje občanům jednotlivých krajů České předsednictví v Radě EU.

Díky spojení s prestižní mezinárodní akcí 51. Barum Czech Rally Zlín se živě diskutovalo s občany několika zemí EU nejen o současné roli ČR v Unii, ale také o dalším rozvoji a rozšíření Evropské Unie. Pod pokličku českého předsednictví pomohl diskutujícím nahlédnout ředitel Odboru komunikace o evropských záležitostech pan Igor Blahušiak. Kromě významu předsednictví pro ČR pohovořil například o tom, co tato událost znamená pro občany samotné a jaké příležitosti v sobě skýtá.

„Jsem velmi rád, že jsme se spojili právě s představením Českého předsednictví ve Zlíně, a současně také s panem ministrem Bekem, který celé akci poskytl záštitu. V dnešním několika krizemi zkoušeném světě platí více než kdy jindy motto Evropské unie *Jednotná v rozmanitosti*. Motoristický sport je toho názorným příkladem,“ řekl ředitel Barum Czech Rally Zlín pan Jan Regner.



Občané měli možnost nahlédnout pod pokličku českého předsednictví a se zájmem diskutovali nejen o současné roli ČR v Unii. Akci zahájil Igor Blahušiak, ředitel Odboru komunikace o evropských záležitostech. Kromě významu předsednictví pro ČR pohovořil například o tom, co tato událost znamená pro občany samotné a jaké příležitosti v sobě skýtá. V podobném duchu se poté nesl i samotný program na stáncích.

Mladí a EU

V Českých Budějovicích v debatě na téma Mladí a EU diskutovali Jana Soukupová, zakladatelka iniciativy Youth Speak Up, Pavlína Macounová z Domu zahraniční spolupráce a Pavol Kukučka, vedoucí komunikační sekce Zastoupení Evropské komise v ČR. Dle panelistů v současné době mezi priority mladých Evropanů patří například zlepšení duševního i fyzického zdraví či otázka modernizace vzdělávání. Pavol Kukučka zdůraznil, že je velmi důležité, aby byla Rada i Evropská komise s mladými lidmi v rámci konzultačního procesu v kontaktu i nadále, mimo Evropský rok mládeže, který letos probíhá.

Akce jsou doprovázeny širokým kulturním programem

Přesně ve 13 hodin odstartovala v úterý 13. září akce na Pernštýnském náměstí v Pardubicích. Celou akci provázal i kulturní program, kdy si ti nejmenší návštěvníci mohli vyzkoušet malování na obličej, skákací hrad, fotokoutek a následně se konalo vystoupení taneční skupiny T-BASS, na kterou navázala hudební skupina Alchymie se svým koncertem. V 17:30 se pak konala debata na téma příležitosti pro dopravu a rozvoj měst, která řešila, jak EU pomáhá rozvoji dopravy, a to včetně poskytování dotací na určité programy. Závěr akce se rovněž nesl v tónech koncertu. Pro občany v Pardubicích zazpívala zpěvačka Debba.

Smysl předsednictví v Radě EU

V Hradci Králové dnem opět provázal moderátor Josef Mádle, který spolu s vedoucí Oddělení pro Eurocentra Ludmilou Johnovou představil veřejnosti smysl předsednictví v Radě EU a zároveň je nalákal, aby navštívili přítomné informační stánky a zúčastnili se zábavně-vzdělávacích aktivit.



EUROLISTY



Zářím však regionální akce nekončí a i vy můžete být u toho! Přijďte si s námi užít odpoledne plné zábavných aktivit či kulturních vystoupení a dozvědět se více nejen o českém předsednictví v následujících termínech:

24.9.	Plzeň	Náměstí Republiky
29.9.	Jihlava	Masarykovo náměstí
3.10.	Olomouc	Horní náměstí
10.10.	Brno	náměstí Svobody
11.10.	Liberec	náměstí Dr. E. Beneše

Můžete těšit na bohatý program v krajských městech. Připraveny jsou například diskuse o evropských tématech, kulturní program a řada zábavných aktivit a soutěží pro děti i dospělé.

Autoři: David Březina, Lucie Nalejvačová, Barbora Novotná, Leo Tóth, Livia Ranocha

EUROSKOP.CZ

EUROFON
800 200 200

EUROCENTRA

Léto s Eurocentrem

Letní program v Eurocentru se nesl ve znamení letních příměstských táborů. Pro děti byl připraven zábavný program s tematikou Evropské unie a Evropy.

Stejně jako v loňském roce i letos Eurocentrum zavítalo na příměstské tábory v Ústí nad Labem, do Centra pro rodinu Ovečka a do Domu dětí a mládeže Ústí nad Labem. Celkem 96 dětí z 6 turnusů si mohlo zahrát týmovou hru o Evropě nebo vyzkoušet kreativní aktivity s evropskou tematikou.

Co přesně bylo součástí programu? Zábavná hra, v rámci které týmy plnily několik úkolů, za které získaly razítka. Kdo měl všechna razítka, vyhrál balíček plný cen. Mezi úkoly patřilo například rozpoznání vlajek, kreslení do slepé mapy, puzzle nebo křížovka.

Dalším programem bylo malování na kamínky. Děti měly za úkol nakreslit jednu vlajku evropského státu, druhý kámen mohli ozdobit dle vlastní fantazie. Součástí programu bylo také skládání origami zvířátek, které si pak děti mohly odnést domů.



Program pro děti na táborech je navržen tak, aby se co nejvíce zábavnou formou dozvěděly informace o státech EU, vyzkoušely si týmovou práci, naučily se hledat v mapě a rozvíjely svou kreativitu.

Na příměstské tábory nechodíme jen v létě, ale i celý rok. Pokud máte zájem o program, napište nám. Aktivity lze domluvit individuálně, program je zdarma.

Autorka: Adéla Rypková, Eurocentrum Ústí nad Labem



Žáci ZŠ v regionu poznávali rozmanitosti evropských zemí s programem Na skok do Evropy

V termínu 14. 7. 2022 probíhaly letní příměstské tábory organizace Děti sportu, z.s. ve spolupráci s regionálními EUROCENTRY, středisky EUROPE DIRECT a Domem zahraniční spolupráce. V letošním roce se zaměřením na české předsednictví v Radě EU a Evropský rok mládeže 2022.

Příměstské tábory se konaly na dvou místech současně, konkrétně v prostorách SPŠE a VOŠ v Pardubicích a v SPŠ, SOŠ a SOU Hradební v Hradci Králové. Cílem programu Na skok do Evropy bylo seznámit předškolní děti a žáky I. a II. stupně ZŠ s evropskou problematikou, a to hravou formou, tedy především prostřednictvím různých her a soutěží. Koordinátorky připravily celkem deset stanovišť pro starší žáky ve věku 7-15 let a pět stanovišť pro předškolní děti ve věku 3-6 let. Po rozdělení do soutěžních týmů měly děti za úkol obejít všechna připravená stanoviště a splnit úkoly, za které mohly získat určitý počet bodů.

Na seznamu nachystaných stanovišť tak nechybělo skládání tangramu i velkého dětského puzzle s mapou Evropy, malování evropských vlajek, poznávání hlavních měst, evropské kuchyně, jazyků, památek a sportovních osobností či jednotlivých symbolů společné evropské měny euro. Děti se tak dozvěděly zajímavé informace o jednotlivých evropských zemích a poznaly tak jejich rozmanitost. Nechyběly ani pohybové aktivity typu slalom nebo skoky do evropských metropolí.

Na konci programu byly všechny body sečteny a koordinátoři vyhlásili nejlepší soutěžní týmy, které si domů odnesly sladké odměny a drobnosti spojené s evropskou tematikou a cestováním.

Evropského dne v rámci konání letních táborů organizace Děti sportu, z.s. se zúčastnilo na 150 žáků a dle jejich reakce se programy v obou městech zdařily.



Evropská unie a české předsednictví v Radě EU? Řekneme to za Vás!

Pokud jste učitelem základní či střední školy a věnujete se v rámci své výuky tématu Evropské unie, neváhejte se na nás obrátit! Rádi uspořádáme bezplatné přednášky na různá evropská témata přímo ve Vaší škole!

Během školního roku nabízíme školám z Pardubického kraje možnost objednávky bezplatných přednášek, v letošním roce také se zaměřením na téma českého předsednictví v Radě EU 2022! Přehled aktuálně nabízených témat včetně stručné anotace naleznete na webu Eurocentra Pardubice. Po domluvě je možno upravit strukturu přednášky dle přání vyučujících.

Besedy trvají většinou 1-2 vyučovací hodiny a bývají doplněny kvízy, hrami, krátkými filmy či diskusemi s posluchači.

V případě zájmu nás kontaktujte prostřednictvím e-mailu na adrese:

boukalova.lucie@vlada.cz

případně telefonicky na čísle:

(+420) 466 610 110 nebo (+420) 720 970 600

Těšíme se na spolupráci v novém školním roce!

EU2022.CZ

České předsednictví v Radě Evropské unie

Přednášky pro školy

Česko předseda v 2. polovině roku 2022 Radě Evropské unie.

Proč je to pro nás významná událost?

Jakou roli má vůbec Rada EU a jakou předsedající stát?

Jak probíhaly přípravy a co nás během předsednictví čeká?

www.eurocentra.cz

Kontaktujte své Eurocentrum a domluvte si přednášku, ať Vám neuniknou žádné informace a zajímavosti.

EUROCENTRA

Navštivte regionální akce z cyklu Předsedáme Evropě

Můžete těšit na bohatý program v krajských městech. Přípraveny jsou například diskuse o evropských tématech, kulturní program a řada zábavných aktivit a soutěží pro děti i dospělé.

Akce se budou konat vždy odpoledne a podvečer v těchto městech a termínech:

22.9.	Karlovy Vary	T.G. Masaryka (mezi Smetanovými sady a poštou)
24.9.	Plzeň	Náměstí Republiky (spolu s #JETOTU)
29.9.	Jihlava	Masarykovo náměstí
3.10.	Olomouc	Horní náměstí
10.10.	Brno	náměstí Svobody
11.10.	Liberec	náměstí Dr. E. Beneše



Přijďte si s námi užít odpoledne plně zábavných aktivit či kulturních vystoupení a dozvědět se více nejen o českém předsednictví.

Pro více informací sledujte [naš web](#) a sociální sítě!

Pozvánka na akce Eurocenter

Zastavte se v rámci **Noci vědců na VŠE** i na stánek Eurocentra Praha. Čekají na Vás soutěže týkající se evropské vědy a evropských vynálezů, vyrobit si můžete třeba i placku s vlastním motivem nebo se odreagovat antistresovými omalovánkami.

Již 30. září se můžete těšit na debatu k festivalu Paměti národa. Debata s názvem „České předsednictví v době krize“, probíhá ve spolupráci s Eurocentrem Praha.

NOC VĚDCŮ
VŠE / VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
Vstup ZDARMA
Noc vědců na VŠE
Prožij vědu na VŠE → vse.cz/nocvedcu

Festival Paměti národa
29. 9. — 1. 10. 2022
koncerty, divadla, diskuze pro všechny, kterým záleží na svobodě
Stadion Strahov

EUROLISTY



Zábava s Eurolisty

Dokážete ve větě rozpoznat alespoň jedno evropské hlavní město a přiřadit ho ke správnému státu?

V roce 2004 se Evropská unie rozšířila mimo jiné o Slovensko

Euroskop.cz je hlavním informačním zdrojem o EU na internetu v češtině.

Poslanci Evropského parlamentu jsou voleni přímo občany EU každých 5 let.

Díky spolupráci států EU v oblasti satelitní navigace patří mezi úspěšné projekty i Galileo.

Lotyšsko	<input type="text"/>
Norsko	<input type="text"/>
Itálie	<input type="text"/>
Severní Makedonie	<input type="text"/>

Řešení rubriky Zábava z minulých Eurolistů

1. LEDU
2. Bertrand
3. GAIA
4. signál
5. Cristoforetti
6. Copernicus
7. přehřívání
8. Nikolina
9. Earendel
10. Korou
11. Swarm

12. habitatů
13. Sentinel
14. Govsatcom
15. SpaceX

TAJENKA: Dragon Endurance

Crew Dragon Endurance je kabina vyrobená společností SpaceX a využívána mimo jiné NASA k dopravě astronautů na mezinárodní vesmírnou stanici ISS v rámci programu komerčních letů s posádkou.

Zábavně
o Evropě

Vydavatel:

Odbor komunikace o evropských záležitostech (OEZ)

Adresa:

nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1

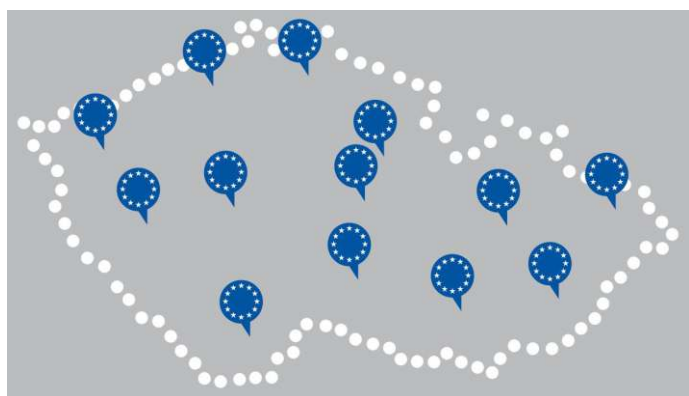
Email:

euroskop@vlada.cz

EUROSKOP.CZ

EUROFON
800 200 200

EUROCENTRA



Eurocentra jsou informační místa zřizovaná Odborem komunikace o evropských záležitostech Úřadu vlády ČR ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR.

Poskytují činnost o Evropské unii pro širokou i odbornou veřejnost, nabízí informační materiály a řadu dalších služeb pro zájemce o hlubší poznání EU a aspektů členství České republiky v Evropské unii

Podrobné informace o činnosti a akcích Eurocenter najdete na:
www.eurocentra.cz